

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

W SOBOTĘ DNIA 7. LUTEGO ROKU 1767.

Z Warszawy d. 7. Lutego. *Wanym Królowi Jmci P. N. M. Jmć P. Rzewulki Pisarz Polny przez Xięcia Jmci Repnina Pełnomocnego Pośła Dworu Rosyjskiego.*

Koronny powróciwszy tu z Petersburga za pozwoleniem J. K. *skiego.*

MCi dla zdrowia i interesów *Jmć P. Graff Brühl General* fwoich, a zostawiwszy tamże *Artylleryi Koronney dnia one-* sekretarza Poselstwa do czasu, *gdajszego z Krystyanopola Dóbr* miał honor prezentowania się *Jchmćdów Państwa Potockich* Najiaśniejszemu Panu. *Woiewodztwa Kijowskich przv-*

Jmć P. Graff Rossunowski He- *był tu, dokąd także Jchmć PP.* tman Kozaków Rosyjskich po- *Twardowki Kabski, i Podolski* wracając z cudzych Kraiów do *Płocki Woiewodowie, tudzież* Moskwy, nadiechał tu temi dnia- *inni Jchmć powrócili z Skiernie-* mi, i miał honor bydz prezento- *wic.*

Przybył tu także dnia wczorajszego Jmć P. Woiewoda Polocki Hetman Polny W. X. Lit.

Dzwony Kościołów tutejszych ogłaszać zaczęły śmierć Jeymci Panny Borchowny Woiewodzanki Inflanckiey, która po krótkiey tu chorobie swoiey, i chwalebny okolo Duszy rozporządzeniu z tym się rozstała światem, wielką serca Rodziców swoich żalnością napelniwszy.

Publikowano tu następujące Obwieszczenie: „ Ponieważ „Generalne Officyum Poczt J. „K. Mci dla przedszego pośpiechu Korrespondencyi do Prus Polkich uregulowało: iż Poczty, „które ztąd do Prus do tych „czas w Poniedziałki expedyowane były, teraz zaś *à 14 praesentis* zawsze w Soboty o godzinie 6 wieczorem expedyowane być będą: dla czego obwieszcza się: by o godzinie 5 po południu wczesnie listy oddane „były. Datum w Warszawie „dnia 7 Lutego R. 1767.

Generalne Officyum
Poczt J. K. Mci.

Obwołano tu publicznie przy odgłosie trąby zakaz następujący: „ Z woli i Dyspozycyi J. O. „Xiążęcia Jmci Marzałka W. Koronnego przykazuje się wzy

„stkim, tak Obywatelom tutejszym, iako też wszelakim polodźnym i żydom, ażeby z nich „żaden nie ważył się od Jchmć „PP. Kadetów lub Jch Służących „iakiękółwiek rzeczy a oobliwie Galonów, Aksebantów, „Szleyfów i portepe kupować „pod surową karą: Ale gdyby „rzecz iaka do kupienia komu „przyniesiona była, wypytać się „mocno czyiaby była powinni: „a dowiedziawszy się, iż ta rzecz „jest Jchmć PP. Kadetów, zaraz „tę rzecz niżeli kupią, na Koszary Kazimierzowkie do Koszary zanosili. Ogłoszone w „Warszawie dnia 28 Miesiaca „Stycznia, Roku 1767

Z Smirny d. 18. Grudnia.

Basza zbuntowany, który puścizył tuteyszą Okolicę oddalił się dnia 13 przeszłego miesiaca z pod Circagatu i Magnezyi i poszedł do Feuzelizar swoiey Rezidencyi. Prowadził woysko mimo tuteyszych wałów. Stał tu gospodą u Konsula Hollenderskiego. Ma tylko przy sobie 2000 ludzi, część żołnierzy jego inną drogą do miejsca nadszczonzonego ciągnie. Przejście Jego kosztuje nam 12000 Talarów. Agdów ze wszystkim zstąpił, mimo których tylko szedł.

Z *Gurogradu d. 23. Grudnia.*

Trzęsienie ziemi, o którymśmy oznaymili naywiększe było dnia 16 przeszłego miesiąca o puł do szóstey godziny z rana. Meczet *Sultan Selim* naywiększą poniósł szkodę.

Z *Lizbony d. 26. Grudnia.*

Dnia 30 przeszłego miesiąca stanął tu okręt *Holenderski* pod komendą Kapitana *Szymona van Dalen* po ośmio miesięczney żegludze. Wyłedł on pod żagle dnia 6 Kwietnia tego roku z *Helvoitsluis*, dnia 11 Czerwca przelzedł Ekwator i wiatrami zapędzony był do *Brazylii*, musiał przeto z kierować się do *Surinam* w *Lipcu*; gdzie opatrzył się w żywność wybiegł do *Kapu* dobrej nadziei. Zkąd nie mogąc dla burzy ustawiczoney daley żeglować do *Lizbony* powrócił. *P. de St. Priest* Posel *Braunzki* za pozwoleniem Dworu swego wyiedzie do *Paryża*. *Kardynał Patryarcha* mianował *Wikaryusza* generalnego temi dniami. Całe *Królestwo* z ciekawością oczekiwało na to mianowanie. Godność *Wikaryusza* na proźbę Dworu dana jest *X. Antenieu* *Velho* Doktorowi w *Akademii Konimbryceńkiey*. Co godna jest uwagi, iż prostemu

Kaplanowi jest poruczone, którego teraz poświęcono na *Arcey-Biskupstwo in partibus*. Postanowienie to będzie powodem do zaczęcia negocyacyi o ugodę z *S. Stolicą Apostolską*.

Od Granic Włoskich d. 6. Stycznia. *Ociec S.* w czerstwym z nayduiszę zdrowiu: całe swe starania na to obraca, aby kray należycie w zboże był opatrzonny. Opatrzanie to samego *Miastu Rzymu* kosztuje *Skarbowi Pańskiemu* milion i 825000 *Szkudów*. *Prowincye* zaś nierównie większą summę wyciągnęły ze skarbu. Wydatek ten pieniężny i wyprowadzenie złota i srebra za granice tak *Skarb* wycięczył, iż przedsięwzięcia o sulzeniu błot *Pontyckich* zaniechano. Niektórzy jednak radzą aby ułożywszy z bogatych ludzi *Towarzystwo*, onemu poprawę kraiu pod pewnemi dokładami poruczono tak, iak uczyniono z błotami *Sienneńskimi*. Dla powszechney całego *Kraiu* nędzy zamknięte są *Teatra*, zakazano balów i innych krotofil, co *Miastu Rzymowi* wielką szkodę uczyni, gdyż *Cudzoziemcy* nie będą się zieżdzali na widowiska iako pierwey pod czas zapustów. W *Florenicy* zakaz ten ku po-

żytkowi swemu obracaia, gdy przygotowaniem do Karnawału, chcą wszystkich do siebie zwać. Toż samo czynią i w Wenecyi.

Od Granic Włoskich d. 7. Stycznia. Marszałek *de Botta* pierwszy jeszcze mianowany Oycem Chrześnym Xiężniczki, która się teraz W. Xiążęciu urodziła, czyni przygotowanie, ażeby się mógł nayokazaley na tym Akcie pokazać. Margrabia *de Boccaria* Medyolańczyk, który Autorem jest wielce szacownego dzieła o karach i nadgrodach, zaproszony jest od Imperatorowy Rosyjskiej do swego Dworu pod pewnemi dokładami. Niewiemy iesli równie postąpi, iako i Pan *Dalember* w podobneyże okolicznosci. Ten Margrabia był niedawno w Paryżu, gdzie nań Francuzi patrzali, iako na Filozofa naynowszego gustu.

Rejestr umarłych i narodzonych w Roku 1766.

W Amsterdamie umarło 771. Chrześcian narodziło się 435. W Rotterdam umarło 1348, zaślubiono par 546. W Harlem umarło 1027, narodziło się 893. W Kopenhadze zaślubiono par 870, narodziło się 2648, umarło 3929. W Zeelandyi zaślubiono

par 1853, narodziło się 7256, umarło 6375. W Drontheim zaślubiono par 1218, narodziło się 4442, umarło 4842. W Londynie narodziło się 16257, umarło 23911. W Erfurcie zaślubiono par 151, narodziło się 524, umarło 531. W Wyborg w Jutlandyi zaślubiono par 469, narodziło się 1819, umarło 1500. Na Wyspie *Fühnen* narodziło się 2921, umarło 2420. W Langeland narodziło się 293, umarło 266. W Laland narodziło się 1213, umarło 1248. Na Falster narodziło się 444, umarło 288. W *Agerhus* w Norwegii zaślubiono par 2728, narodziło się Mężczyzn 3298, a Niewiaśc 4982, umarło Mężczyzn 4594, Niewiaśc 4541. W Helmslad narodziło się 158, umarło 18. W Brunświku zaślubiono par 267, narodziło się 1102, umarło 1591. W Wiedniu narodziło się 6289, umarło 6029. W Manheimie narodziło się 742, umarło 641. W Strasburku narodziło się 1629, umarło 1437. W Moguncyi narodziło się 799, umarło 1185. W Altonie narodziło się 682, umarło 656. W Pinnebergu narodziło się 869, umarło 732. W Rantzau narodziło się 401, umarło 304.

Num: II.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTE, DNIA 7. LUTEGO ROKU 1767.

Z Rzymu d. 9. Stycznia. Kardynał *Simonetti* umarł dnia 4 tego miesiąca po krótkiej chorobie, miał lat 58 przez trzy tylko miesiące godność Kardynałką nosił. W sobotę przeszłą Kongregacya nadzwyczajna złożona z Kardynałów *Cavalchini*, *Antonelli*, *Galli*, *Negrone* i *Rezzonico* zasiadała; miała za cel, iak rozumieją, sprawy Korfykańskie tyczące się wizyty Apostolskiej.

Z Wenecyi d. 3. Stycznia. Gryzonowie w Kraiach tutejszey Rzeczypospolitey mieszkający wynoszą się z pośpiechem do swoiey Oyczyzny z rozkazu Doży i Senatu. Gdyż Obywatele tuteysi barzo gniewliwym okiem na nich patrzą i cierpieć ich nie mogą.

Z Nizza d. 1. Stycznia. Głoszą tu, że Regencya Genueńska po odebranych prawnie Dekrecie Rady Cesarzskiej, względem Miasta *de S. Remo*; uznała to Miasto za wolne i lenne Cesarstwa. Przeto wydała rozkaz, aby Forteca tam od Genueńczyków wystawiona, zburzona była.

Z Paryża d. 12. Stycznia. Wyrozumiałwszy Król Jmć, iż z wielkim pożytkiem Królestwa i z większym bezpieczeństwem przyług publicznych czynionych od Bankierza tak w granicach Państwa, iako też w Cudzych Kraiach względem interesów Królewskich być może ustanowienie w Paryżu Kassy Defalkaty, któraby trzymała miejsce Bankierza wżyskim jego powinnościom zadość czyniąc; rozkazał Edyktem swoiey Rady danym

1 Stycznia 1777, aby ustanowiono w Paryżu Kasię pomienioną na lat dziesięć, które się skończą ostatniego dnia Grudnia 1776. Będzie nad nią piętnastu Dozorców mianowanych od Króla.

Z Paryża d. 13. Stycznia. Po objaśnieniu należytych sprawy Hrabi *de Laraguais* uczyniona jest decyzja, ażeby dobra Jego nie były konfiskowane, ponieważ ten Hrabia w niczym nie był przeciwny woli Królewskiej, a zatym na tak surową karę niezasłużył. Dawniej oznaymiliśmy, iż pomieniony Hrabia umknął z Zamku Bezansońskiego do Szwajcaryi pierwey, a potym wyjechał do Anglii.

Z Londynu d. 11. Stycznia. Nieprzeftają tu mówić o odmianie Ministrów. Wyjąwszy tylko niektórych wszyfey inni urzędy swoje złożą; które według zdania i woli Hrabi *de Chatham*, będą rozdane. Sam on sprawy wszystkie publiczne na siebie bierze, chociaż imienia pierwszego Ministra nienawistnego zawsze Narodowi przyjac niechce. Tym czasem nim się te prorocztwa spełnią, ukazuje się piśmo pod tytułem Południowego Brytana, zamiast owego co było pod imieniem Północnego Brytana albo *Nord Briton*. Nowe to piśmo z wielkim przywiązaniem oświadcza się ku Panu *Greenville* Podkarbiemu. Mówią tu, że Pan *de Montague* Brat Hrabiny *de Bute* będzie naznaczony Posłem do Dworu Petersburskiego. Tę tygodnia przyflane są listy od Posła naszego w Wersalu Hrabi *de Rocheford*, nad któremi Rada tajemna Królewska naradzała się. Często się umawia z naszymi Ministrami Hrabia *de Guerchy* Posel Francuzki.

Z Frankfurta d. 7. Stycznia. Rosterki między Magistratem i Obywatelami Genewy nie tylko nie są uśmierzone, lecz większym jeszcze zamieszaniem małej tey Rzeczypospolitey grożą. Minister Pełnomocny Francuzki wyjechał do *Solothurn*, dokąd za nim pośpieszyli Ministrowie Kantonów Berneńskiego i Tygurkiego. Wojsko Francuzkie Pułk Fląderki zciągnawszy do *Gen* dnia 6 tego miesiąca stanęło tak, iżby wszelkiey społeczności z Francją Genewęńczykom przelzk odziło. Pan *Hennin* Rezydent Króla Jmci Chrześciańskiego rozdaie paszpor-

ty na jeden miesiąc wszystkim Gencweńczykom, których Król
Pan Jego przyjął pod obronę swoją. Od Rzeki Elby pisza, iż
tam tak frogie mrozy panują, że krowy i wieprze pomarzły.
Równając górę w ogrodzie Elektora Woiewody Ryńskiego po-
strzeżono kilka Trunienek, albo urnów Rzymskich rozmaitey
wielkości, między któremi są niektóre kruszcowe, a inne glä-
niane. Groby też wielkie odkryto, w których znaleziono ko-
ści ludzkie niezmierney wielkości i naczynia żelazne, pala-
sze, przyłbice, tarcze, włócznie &c. Znaleziono także Medal-
bity, przy końcu drugiego wieku za Pseudo-Cesarza Albina.
Pan *de la Grange* Obywatel Miasta *Tonnerre* przez dlugi czas
szukając pokarmu, któryby zastępował chleb w niedostatku
zboża, znalazł korzeń pewnego ziela, który starty daie mąkę
białą, lekką i smaku pszenicznego. Kazał z niego chleb upiec,
który nie jest wprawdzie tak biały iak pszenny, dobry jest ie-
dnak do iedzenia i smaczny, chociaż przykry tak właśnie iaki
bywa z młodego ieszcze zboża. Ziele to jest nazwane u Bo-
nanistów *Ranunculus pratensis foliis*. A iako Botanistowie zły
skutek wszystkim takowym ziołom przypisują; Pan *de la Grange*
doświadczał naprzód karmiąc psa tym nowym chlebem. Y po-
strzegszy, że bynajmniej mu nie szkodził z całą prawie Fami-
lią przez nieiaki czas go używał: bez najmnieyszego sił i zdro-
wia uszczerbku. Ziele to rośnie w cieniu na łąkach mokrych,
a osobliwie nad rzekami lasem zallionionemi. Na początku la-
ta naylepiey go z ziemi dobywać.

Z *Coblence d. 14. Stycznia*. Nigdy prawie Ren nie stawał
tam, gdzie głębokim i bystrym idzie korytem, tego iednak ro-
ku tak mocno zamarzi, iż ciężkie wozy bez żadnego niebespie-
czeństwa przezeń prowadzą. Obywatele tuteysy chcąc zna-
cznym ten przypadek uczynić, iarmark na lodach założyli.
Przedają na rzece chleb, wino; wystawione są kuchnie i izby
stołowe. Bednarze robią tam wielkie beczki, a rzewcy trze-
wiki. Wszyscy Rzemieślnicy przeszli przez rzekę i przez Pa-
łac z chorągwiemi białą w kłty i okazali Elektorowi Jmci swo-
ie roboty na lodzie zrobione. W rocznych Dzieiach tutey-

szego Miasta znaydujemy, iż w r. 1670 podobnież Ren był zamarż od 11 aż do 17 dnia Stycznia.

Z Wiednia d. 24. Stycznia. Szambelan W. Xiążęcia stanął tu wozora z Florencyi o ósmey godzinie zrana z oznaymieniem, że W. Xiężna powiła Córkę dnia 14 tego miesiāca o 11 godzinie porannej. Listy dnia 15 pisane oznaymują, iż równie Xiężna jako i Xiężniczka mała w pożądanym stanie zdrowia znaydują się. Hrabia *de Thurn* General wkrótce tu przyjedzie z dalszym doniesieniem, Hrabia *de Franckenberg* Podkomorzy Cesarzki naznaczony jest do Tokanii z powinszowaniem. Cesarzowa Królowa Jeymć rozkazała Edyktom Urzędow Duchownym i Swieckim aby nie tylko nie przeszkadzały wstępować w Małżeństwo Żołnierzom, ale też aby do tego śceność wszelką czyniły.

Z Sztokolmu d. 4. Stycznia. Ustaw na Seymie uchwalonych nayprzednieysze punkta są te: 1. Jeśli zaydzie na Seymie propozycya o wytłumaczeniu iasnieyszym. albo odmienieniu fundamentalnych praw, nie zaraz w tym dezyzya ma być czyniona, ale odłożona być powinna na drugi Seym, ażeby każdy należycie wszystkie konsekwencye mógł uważać. Kto by zaś nalegał o prętkie w tey mierze postanowienie; ten za nieprzyziaciela spokoyności publiczney powinien być miany. 2. Pieniądze mają być bite pod jednym stemplem, to jest pod stemplem Talarów, waga i liga drobnych pieniędzy tymże sposobem mają być rozporządzone Wszystkie zaś różne monety w przeciągu czasu mają kurs swódy tracić. 3. Traktaty przyiaźni zawarte od Króla z Koroną Angielską nie mają żadną miarą uszczerbiać przymierzom i Traktatom uczynionym dawniey i teraz z infzemi Państwami. Na ostatek Stany upraszają Króla ażeby niezwoływał ie przed Październikiem r. 1770, chyba by zachodziły takie przyczyny, które według kształtu Rządu wyciągają wczesnego Seymu. Ze wszystkich Prowincyi nam donoszą, iż wielki śnieg wżędzie wypadł, co barzo ulacnia przewóz żelaza, węglów i wielkie czyni pożytki naszym Ruanom.